

#CATALUNYALLIBERTAT

P6-21

Els dotze processats catalans, asseguts ahir als quatre bancs de la sala del Tribunal Suprem espanyol ■ EMILIO NARANJO / EFE

EDITORIAL

Vergonya

L' inici del judici de l'1-O al Tribunal Suprem ha fet realitat la imatge vergonyosa per a l'Estat espanyol d'asseure al banc dels acusats, amb peticions de 20 a 25 anys de presó, un grup de polítics, de diputats electes, de membres d'un govern legítimament elegit, de líders d'un ampli sector de la societat catalana, de gent honrada, pacífica i democràtica, pel sol fet de fer política, de complir el mandat dels ciutadans en unes eleccions, d'haver posat urnes perquè els catalans poguessin exercir un dret universalment reconegut com és el dret a l'autodeterminació. **Continua a la plana 3**

829430-12042860

Finques Pous

Ei propietari!

No perdis el temps,

tenim el comprador ideal per al teu immoble.

Si vols **vendre** el teu immoble en les **millors condicions.**

TRUCA'NS ARA 93 790 39 45

MATARÓ · C/ Pujol 20 · 08301 · finquespous@finquespous.cat

Valoració **GRATUÏTA**

BAR-RESTAURANT

CAL AVI

C/Pau Costa, 16
08350 Arenys de Mar
Tel. 93-792-38-50
Mòb. 685-192-359

ESMORZARS · DINARS CASOLANS · SOPARS

calxavi@hotmail.es

Punt de Vista

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

HERMES COMUNICACIONS SA

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell de lectors: Feu-nos arribar les opinions, els suggeriments i les consultes que desitgeu sobre el nostre projecte editorial i els nostres productes a conselldelectors@elpuntavui.cat. Tots els contactes rebran resposta de la direcció.

Direcció Executiva: Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva i local), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Miquel Fuentes (Administració i RH), Lluís Cama (Producció) i Ricard Forcat.

Keep calm

Pere Bosch i Cuenca

El cinisme de la metròpoli

Fa alguns dies, en una conferència al Colegio de México per commemorar el 80è aniversari de l'exili republicà, el president del govern espanyol, Pedro Sánchez, va afirmar: "México sigue siendo esa tierra de acogida de la que es posible enamorarse. Una tierra que, incluso cuando se llega a ella huyendo de una persecución o de la miseria, resulta consoladora. No va a haber ningún muro que cambie eso." Més enllà de les comprensibles lloances al país amfitrió, amb aquesta darrera referència el president del govern espanyol no es referia, com ens podem imaginar, a la immensa tanca instal·lada a Melilla, que ha provocat la mort de centenars de persones que cercaven una "terra d'acollida"; ni tampoc parlava del mur en què s'ha convertit la mar Mediterrània, un símbol de l'egoisme i la desmemòria europea i un cementiri per a molts d'aquells que fugen "de la misèria"; ni tampoc es referia al mur de la burocràcia espanyola, que rebutja tres

Sánchez va afirmar: "«No se me ocurre una condena más terrible: abandonar a la fuerza a tu gente, a tus amigos, a tu familia.»"

de cada quatre sol·licituds d'asil que li arriben i que ha esdevingut una barreira infranquejable per a les persones perseguides. No es referia, doncs, als seus murs, sinó als dels altres; concretament, al de Donald Trump.

No és l'única lliçó que va voler donar el mandatari espanyol. Pedro Sánchez, que es dirigia a alguns dels descendents dels exiliats espanyols del 1939, també va afirmar: "No se me ocurre una condena más terrible para un ser humano: abandonar a la fuerza a tu gente, a tus amigos, a tu familia; abandonar el paisaje en el que has crecido; abandonar tu profesión, tus objetos, tus costumbres felices." Des de fa temps, els dirigents espanyols es passegen per les antigues colònies donant lliçons de democràcia, d'acolliment o de drets humans. Però que aquesta sentència la pronuncï el president d'un estat que, en ple segle XXI, empresona o obliga els dissidents polítics a "abandonar a la força la seva gent, els seus amics, els seus familiars", no més pot considerar-se un exemple majúscul de cinisme.

La vinyeta

Fer

Vuits i nous

Manuel Cuyàs

Judici a Madrid

Els escriptors madrilenys o amb residència perllongada a Madrid han produït sobre la ciutat tants textos d'un to semblant que quan vas a Madrid i intentes fer alguna redacció del que hi veus sempre et trobes que la seva prosa et condiciona i sempre t'acaba sortint un Umbral, un Baroja, un Camba o un Mesonero Romanos. Madrid és la imatge que tenim de Madrid. El judici que va començar ahir: si l'entrada al Tribunal Suprem dels observadors, familiars i periodistes va evocar les cues humiliants i de "vuelva usted mañana" que s'han de fer per qualsevol cosa davant un ministeri o per tramitar el passaport, la composició del tribunal recordava aquells notaris que donen fe de la rifa de Nadal cada 22 de desembre. Faria riure si no fos que ens trobem davant d'un fet tan dramàtic, si no fos que la loteria no és en aquest cas descartable. El jutge Manuel Marchena a mi em fa pensar en José Luis Garci, el director de cine, madrileny que havia presentat a Televisió Espanyola un programa que es deia *Qué grande es el cine*. El mateix cap ovalat, la mateixa manera d'alçar-

“Castellà del barroc en un edifici pensat per aclaparar

lo i de gratar-se la barbeta... Garci tenia entre els seus tertulians algun magistrat. Opinaven sobre les pel·lícules sense apel·lació possible. Tot era "asombroso".

Vaig seguir la intervenció d'Andreu van den Eynde, l'advocat d'Oriol Junqueras i Raül Romeva. La vaig trobar admirable pel que va dir i per com ho va dir. Jo aquest advocat l'he sentit sovint a les entrevistes que li han fet les ràdios i televisions d'aquí. Parla un català normal, se li entén tot. Ahir va dissertar en un castellà tan abarrotat com l'escut que presideix la sala i les pintures del sostre. És el castellà de

codi penal i jurisprudència que el tribunal aprecia. parla i escriu, com fa aquell senyor que ara menja un *bocata calamares* a El Brillante. És el barroc que també es troba als ministeris i als palaus de la capital d'Espanya i que, segons em va dir un dia un senyor de Madrid, està pensat per aclaparar els portuguesos, que amb l'estil manuelí no arriben a tant. Els portuguesos i també els catalans, que en un moment de la història ens vam jugar simultàniament el destí separat d'Espanya.

Vam veure per primer cop els acusats, després de tants mesos. El crim és aquest. Els que els havien visitat a la presó deien que els veien "forts i serens". Em va semblar una apreciació ajustada. Aviat els tocarà parlar. Alguns han sol·licitat fer-ho en català esgrimint els Drets Humans, apel·lació que hauria d'informar tot el judici. El tribunal vol el castellà. Quin els sortirà? Junqueras consultava uns papers. Jordi Turull, candidat frustrat pels jutges a presidir la Generalitat, observava les pintures del sostre com si implorés inspiració o li fessin pensar que tot el pes de Madrid li queia a sobre.

EL PUNT AVUI+

Edita: Hermes Comunicacions SA
http://www.elpuntavui.cat
972 18 64 00
Güell, 68. 17005. Girona

Director: Xevi Xirgo i Teixidor. Vicedirectors: Emili Gispert i Toni Muñoz. Directors adjunts: Joan Rueda, Miquel Riera, Xevi Sala i Ferran Espada.

Caps de secció: Toni Brosa (Opinió), Anna Serrano i Carles Sabaté (Nacional), Anna Puig i Jordi Nadal (Comarques Gironines), Pilar Esteban (Europa-Món), Jaume Vidal i Xavier Castillón (Cultura), Montse Martínez (Apunts), Pere Gorgoll (Neurobiològiques), Marcela Topor (Catalonia Today), Jordi Molins (Disseny), Quim Puigvert (Llengua), Jaume Batchellí (Producció) i Antoni Dalmau i David Brugué (Tancament).

Conseller delegat: Joan Vall i Clara.

Direcció Comercial: Eva Negre i Maria Àngels Taulats (El Punt Avui), Eduard Villacé (Agències), Josep Sánchez (L'Esportiu) i Elsa Romero. Webs i Sistemes: Josep Madrenas (director), Joan Sarola (Sistemes) i Ramon Buch (Disseny). Recursos Humans: Miquel Fuentes. Administració: Carme Bosch. Producció i Logística: Lluís Cama.

Accedeix als continguts del web

Podràs gaudir per un dia dels avantatges del web amb aquest codi QR o entrant a <http://epa.cat/c/b5269w>

A la tres

Xevi Xirgo / xxirgo@elpuntavui.cat

'Más dura será la caída'

Es he de reconèixer que em va impactar. A mi, i suposo que a tots vostès. La imatge dels presos polítics asseguts ahir a la sala del Suprem em va impactar. Molt. Em va impactar perquè feia més d'un any que no els vèiem junts i em va impactar, és clar, perquè els vàrem veure a tots, asseguts, amb el cap ben alt, sí, però forçosament callats, conscients que s'hi juguen desenes d'anys de presó. Aquesta era la foto que perseguïen?, em pregunto. Quan a finals d'octubre del 2017 la fiscalia va anunciar que presentava una querrela per rebel·lió contra Puigdemont i el seu govern i batejava l'arxiu del document que es va enviar a la premsa com a *Más dura será la caída*, era això el que ens avançaven? Que *más dura será la caída*? Això sol, batejar aquell arxiu amb aquest nom, ja hauria de ser motiu suficient per invalidar-ho tot. La imatge d'ahir, deia, em va fer mal

“La foto d'ahir, certament, feia mal als ulls. I al cor. Però també era una foto d'alleujament. Finalment, es podran defensar

d'ulls. Però em va fer sobretot mal al cor. Pel que representa. Perquè durant tots aquests mesos de presó preventiva els han estat tractant com a culpables sense que hi hagi hagut sentència (era per això, el *Más dura será la caída*?). Ahir, mal al cor. Però també alleujament. Perquè d'una vegada

(d'una punyetera vegada) els podrem sentir la veu i podrem sentir les defenses com, desacomplexadament, rebaten els arguments d'aquesta rebel·lió que mai no ha existit. Van seguir ahir els advocats de les defenses? Ni que només tinguin una quarta de part de raó en allò que explicaven (i a mi em sembla que la tenen en tot, tot sigui dit) ja n'hi hauria prou. Van sentir Van den Eynde? Van sentir Pina? Van sentir Salellas? Quina quantitat de decisions arbitràries s'han arribat a prendre en aquesta instrucció! I quina quantitat de contradiccions que ahir varen posar sobre la taula! És més que probable que no els n'acceptin cap, d'argument. Perquè, com insinuava Jordi Pina molt elegantment, els membres del tribunal se senten “salvadors de la pàtria”. Però ja ho veurem. *Más dura será la caída*, deia l'arxiu famós. Sí. Veurem, però, quan i de qui.

De reüll

Anna Serrano

La foto de la vergonya

Tot i esperant de fa temps el moment del judici de l'1-O, l'impacte de la primera jornada va ser brutal. I no només per l'espectacle i el descontrol a les portes del Suprem, marejant els familiars dels presos polítics per poder entrar, amb representants de Vox fent mítings electorals davant dels micròfons o, ja a dins, amb les queixes dels periodistes als quals es va negar la imatge dels dirigents independentistes entrant a la sala segona. El xoc més gran va ser la primera fotografia de tots ells asseguts al banc dels acusats. Més d'un any després,

Els reconeixíem i intentàvem endevinar els canvis causats per la privació de llibertat

els vèiem, els reconeixíem i intentàvem endevinar els canvis provocats per la privació de llibertat. Vam veure que, per sort, no han pogut fer res contra el somriure del president d'Òmnium Cultural. Arrenglerats en tres files i de davant a darrere: Joaquim Forn, Raül Romeva i Oriol Junqueras, a la

primera; Josep Rull, Jordi Turull i Jordi Sánchez, a la segona, i Dolors Bassa, Carme Forcadell i Jordi Cuixart, a la tercera. Meritxell Borràs, Santi Vila i Carles Mundó s'asseien a l'última. Era i és la fotografia de la vergonya per a un estat, l'espanyol, que es diu democràtic i que presumeix, ara més que mai, de respectar drets i llibertats. La imatge del Suprem refuta qualsevol anunci que es vulgui vendre a l'exterior. Tots els eslògans, invalidats davant la constatació que a Espanya al segle XXI es jutgen idees i adversaris polítics. La instantània del 12 de març del 2019 n'és la prova.

Les cares de la notícia

Tribunal Suprem

Un judici impensable

La primera jornada del judici va materialitzar la imatge d'allò que semblava impossible en un estat democràtic: un tribunal disposat a jutjar nou membres del govern de la Generalitat, la presidenta del Parlament i dos líders d'entitats socials, acusats de rebel·lió, sedició i malversació i amb possibles penes de presó de fins a 25 anys, tot plegat per haver fet el referèndum que demana la societat catalana per decidir el seu futur, emparat per la legislació del Parlament i pels vots dels ciutadans en unes eleccions.

EDITORIAL

Una imatge vergonyosa d'Espanya

El Suprem ha volgut suavitzar les formes per netejar la seva imatge i la del judici, però la primera constatació de la jornada inaugural és que feia més d'un any que no s'havia pogut veure aquestes persones, retingudes i silenciades públicament com a conseqüència d'una aplicació abusiva de la presó preventiva incondicional, que no només ha servit per retallar-los el dret a defensar-se de la millor manera possible durant els mesos d'instrucció, sinó que també ho farà durant el judici a causa de la falta de condicions del mateix Tribunal Suprem i el règim de trasllats diaris a les presons.

La vulneració de drets és un dels cavalls de batalla del judici per a les defenses, que ahir van expressar de totes les maneres possibles la seva desconfiança en els criteris o motivacions del Suprem i l'horitzó del Tribunal Europeu de Drets Humans d'Estrasburg. Les qüestions prèvies es van centrar en aquestes vulneracions de drets, no només per la presó incondicional, les través a la defensa, la no acceptació de determinades proves i testimonis, la liquidació dels drets polítics dels encausats o la violació de drets processals en la instrucció; també perquè l'exercici dels drets a la llibertat d'expressió, de reunió, de manifestació i a l'autodeterminació està en l'origen d'aquest procés.

Si el fons del judici ja és prou penós per a l'Estat espanyol, el caos organitzatiu de la primera jornada, que fins i tot va provocar que la policia barrés el pas a la sala als familiars dels acusats, que hi tenen lloc reservat, encara ho va empitjorar, deixant constància de la incapacitat logística del tribunal per acollir un judici que interessa més enllà de l'Estat i que ha atret més de 600 periodistes de tot el món.

Tal dia com avui fa...

1 any

Piconadora judicial

El jutjat 13 de Barcelona i el Tribunal Suprem començaran a partir de demà una nova tanda de citacions a investigats pel procés.

10 anys

L'objectiu d'Obama

Barack Obama dona el tret de sortida a la seva cursa cap a la Casa Blanca a les escales del capitol de Springfield (Illinois).

20 anys

Cas Lewinsky

El Senat del Estats Units absol el president demòcrata, Bill Clinton, dels dos càrrecs pels quals en demanaven la destitució.

Full de ruta

Carina Filella

Una imatge que fa mal

Fa molt mal la imatge d'ahir dels nou presos polítics, Oriol Junqueras, Raül Romeva, Carme Forcadell, Jordi Turull, Josep Rull, Dolors Bassa, Quim Forn, Jordi Cuixart i Jordi Sánchez, a més dels exconsellers Meritxell Borràs, Carles Mundó i Santi Vila, asseguts al banc dels acusats davant dels magistrats del Tribunal Suprem, encapçalats per Manuel Marchena. Tots ens sentim jutjats però són ells els que hi són i els que han patit una presó preventiva desproporcionada i abusiva. La imatge del primer dia del judici fa mal al cor dels catalans i n'ha de fer al de tots els demòcrates, però també acabarà fent mal a un Estat espanyol que encara es diu democràtic. El judici de l'1 d'octubre, el judici de la vergonya, és l'exemple d'un fracàs de l'engranatge democràtic. El polític Jordi Muñoz ho deia ahir molt clar: "Comença el judici de la vergonya, un judici en què l'Estat pensa que demostra la seva força i el que fa és despullar la seva feblesa i incapaci-

Fa feredat tot plegat. En aquestes properes setmanes en sentirem a dir de grosses, per part dels que estan a l'altre costat de la bancada dels presos polítics

citad secular d'integrar la seva diversitat." Només cal escoltar la primera intervenció de l'advocat d'Oriol Junqueras i Raül Romeva, Andreu van den Eynde, durant les qüestions prèvies al judici, quan va desplegar tota la llista de drets fonamentals que creu vulnerats, com ara la llibertat ideològica, la llibertat d'expressió, el dret a protesta i manifestació. Van den Eynde considera que la causa és "una suspensió generalitzada i indeguda dels drets polítics" i que a Junqueras, com als altres, "l'han tret de l'arena política". Fa feredat tot plegat. En aquestes properes setmanes en sentirem a dir de grosses, per part dels que estan a l'altre costat de la bancada dels presos polítics. Malgrat això, després de mesos amb la boca tapada, ara podrem escoltar els presos independentistes. La llàstima és que ho haurem de fer amb el Codi Penal a la mà i suposadament sense gaires garanties d'imparcialitat, i no des de la tribuna política, que és des d'on s'han de debatre totes, totes, les qüestions polítiques.

Tribuna

Jordi Llavina. Escriptor

"Machote a pedazos"

Ara fa un mes, Vilafranca es va llevar un dia tota decorada amb pintades contra la violència masculista, el pitjor dels mals que hem de patir. Uns lemes cridaners, fets amb el bell lila de la reivindicació feminista. M'han vingut al cap perquè la setmana passada la diputada Jenn Díaz va denunciar, al Parlament, que ara fa deu anys va ser víctima de l'abominable violència masculista, "física i psicològica". La seva emocionada confessió va acabar així: "No ho dic com a víctima, sinó com a supervivent." En les imatges que en va mostrar la televisió, vaig advertir que els diputats de Ciudadanos no aplaudien. Deuen considerar que la violència masculista exercida sobre dones que no penses com ells no resulta reprovable. Abjecte!

TORNO AL FIL DEL RAONAMENT. Les pintades intimidatòries diuen coses com aquestes: "Macho, et vigilem", "Sin piernas, sin brazos: machote a pedazos", "Maltractador, mata't a tu primer", "El masculismo no mata, assassina".

Aconsegueixen l'objectiu que persegueixen, sí: que ens hi fixem. Però ho fan -i és això el que me'n repugna- calcant el llenguatge de l'agressor: el de l'home embrutit que a la majoria dels homes ens avergonyeix terriblement. Aquest home, però -malauradament-, és molt més divers que no l'energumen que pega i mata. Aquest home és el que es pronuncia o actua, sense adonar-se'n, com un masculista irredempt.

I COM S'HA D'EVITAR, aquest mal? Amb educació, que és l'eina que privilegien sempre els països més avançats en drets. I, individualment, essent molt rigorosos en tot allò que fem i diem. No deixant-ne passar ni una. Començant pels missatges del tot detestables que rebem al mòbil: censurem-los. Retraguem-los a qui ens els envia. Fa pocs dies, al gimnàs, vaig sentir que un noi deia a una noia -que, en comptes de recriminar-l'hi severament, va riure-: "I, a sobre, no estàs ni bona." Em vaig quedar tan astorat que no vaig fer el que hauria d'haver fet: adreçar-me a

aquell idiota i fer-li considerar la barbaritat que acabava de perpetrar. Vaig fallar.

SOC PROFESSOR EN UN INSTITUT i noto que hi ha una gran diferència entre l'actitud dels estudiants d'ESO i la dels de batxillerat. Entre els primers, n'hi ha que sovint reproduïxen els pitjors vicis que remarco: conducta del tot inadequada, llenguatge groller i menyspreador. En canvi, i de manera general, els batxillers acostumen a ser oberts, i a més -parlo, si més no, pel que veig en el meu institut, el Milà i Fontanals de Vilafranca- viuen amb plena naturalitat la identitat personal de cadascú i les maneres diverses d'estimar: transsexualitat, homosexualitat, bisexualitat o heterosexualitat. En aquest sentit, dubto molt que, malgrat la ira comprensible pel masculisme torturador, en les aules de batxillerat -dono per descomptat que també en les universitàries- es beneï mai això de copiar l'execrable llenguatge de qui maltracta: "Sin piernas, sin brazos..."

El lector escriu

Les cartes adreçades a la Bústia han de portar les dades personals dels seus autors: nom, cognoms, adreça, número de telèfon i número de carnet d'identitat o passaport. Així mateix, cal que no superin els mil caràcters d'extensió. El Punt Avui es reserva el dret de publicar-les i escurçar-les. No es publicaran cartes signades amb pseudònim o amb inicials. Els textos s'han d'adreçar a bustia-catalunya@elpuntavui.cat

Una sentència de difícil encaix

■ Amb l'inici del judici al Tribunal Suprem pels fets de l'1 d'octubre, penso fredament i n'hi ha per preocupar-se. Des de l'inici, la instrucció ha estat subjecta a ingerències polítiques i això ha alterat l'ambient de serenitat que cal per a un judici amb garanties.

S'acusa de greus delictes sense prou fonamentació. Unes acusacions de difícil encaix en el nostre ordenament i no compartides per la justícia de països europeus, que es ventilaran en un judici que serà seguit amb lupa per molts organismes europeus. Un judici amb testimonis i proves admesos o denegats amb dubtosos criteris i on trobarem a faltar, per exemple, el testimoni de l'alcalde de Sant Esteve de les Roures.

El judici acabarà amb una sentència i haurem de veure

com es justifiquen les greus acusacions que s'han plantejat fins ara. Si s'apliquen les penes que es demanen, hi haurà polèmica a tot el món, i si no s'apliquen, els partits extremistes no es conformaran i caldrà veure com reaccionaran.

A més, quan els polítics parlen i diuen el que els convé, penso en allò que ens deien de petits: "Et cauran les dents!" Si fos cert, quants polítics desdentats veuríem.

JOAN A. ROMAGUERA I JORDANI
Barcelona

La 'mani' de Madrid, res a veure amb les de Catalunya

■ Bé, ja s'ha fet la gran manifestació a la plaça de Colón de Madrid amb el suport, per descomptat, dels partits PP, Cs i l'extrema dreta representada per Vox. El lema era la unitat d'Espanya i en con-

tra d'una entesa amb Catalunya. Doncs ja s'ha vist que, com sempre, això d'anar contra Catalunya dona vots. Després de les paraules engrescadores del dirigent del PP, Pablo Casado, crec que ha estat un fracàs 45.000 persones d'una població de més de 45 milions, comptant que tenien el viatge pagat. Em fa pensar en les mobilitzacions que fem a Catalunya, això sí, pagant el nostre viatge i un plus per ajudar al finançament de l'organització.

ROSA MARIA MARTORELL MASCARÓ
Vilafranca del Penedès (Alt Penedès)

Els nostres presos, la nostra força

■ Ni un sol dia hem deixat de pensar en els nostres presos, però avui hi pensem més que mai, avui, demà i demà passat, i cada dia que passi, fins que no es faci justícia i pu-

guin ser alliberats. Ells són la nostra força i ho seran cada dia més. Qui no ho vegi és que és cec; però diuen que no hi ha més cec que el que no hi vol veure, oi, senyora Teresa Cunillera?

MONTERRAT PAGÈS I PARETAS
Barcelona

La vergonya judicial

■ Hem de veure el judici de la vergonya, de la infàmia, de l'odi i nefast. Ells i elles han estat tractats pitjor que terroristes, assassins o violadors, que molts són al carrer; unes dones i uns homes que són jutjats per uns fets racionals, per unes acusacions injustes sense motius. No volem de cap manera que els judiquin per allò que Catalunya un 1 d'octubre va decidir. Estem i estic amb vosaltres amics, us estimem.

XAVIER FARRÉ MARTÍNEZ
Barcelona

La frase del dia

“El futur de Catalunya s’hauria de decidir a través de les urnes i no als tribunals”

Nicola Sturgeon, PRIMERA MINISTRA D’ESCÒCIA

Tribuna

Antoni Segura i Mas. Catedràtic d’història contemporània de la Universitat de Barcelona

Escenari endimoniat

A hir va començar l’ignominiós judici contra els presos polítics catalans, que fa un any que estan en presó preventiva, la qual cosa “suposa una vulneració del dret de les persones encausades a preparar una defensa efectiva, i [a més] els delictes que s’imputen són absolutament desproporcionats, ja que en cap cas es van motivar situacions de violència per part de la població o el govern català, tal com diferents tribunals de països europeus han reconegut” (Carta de l’alcaldessa de Barcelona, Ada Colau, del 9 de febrer als presidents de la Comissió Europea, Jean-Claude Juncker; del Parlament Europeu, Antonio Tajani, i del Consell Europeu, Donald Tusk). Diumenge va tenir lloc la fracassada manifestació de l’odi a Madrid (45.000 persones vingudes d’arreu de l’Estat amb autocars pagats pel PP), impulsada per la dreta espanyola (a Espanya ja no hi ha centredreta, només dreta extrema) i per l’extrema dreta (Vox, Hogar Social, España 2000, Falange, Democracia Nacional...) en què també hi era “sense cap complex”, segons va dir, Manuel Valls.

I FA SIS DIES que Pedro Sánchez va suspendre el diàleg amb ERC i el PDeCAT després que enregistressin l’esmena a la totalitat dels pressupostos generals de l’Estat (PGE), que avui es discuteixen al Congrés dels Diputats i que havien de permetre completar la legislatura espanyola (i potser la catalana arran de les amenaces del PP, Cs, Vox, segons com vagin les més que probables eleccions legislatives avançades). A Sánchez li han tremolat les cames davant l’embat del parc juràssic del PSOE (Felipe González, Alfonso Guerra...) i d’uns barons territorials (Emiliano García-Page, Javier Lambán, Susana Díaz...) més preocupats per conservar les seves poltrones que no pas per fer pedagogia del diàleg per solucionar un conflicte polític, i l’escomesa d’una dre-

ta desbocada que li ha dedicat tota mena d’insults i acusacions de traïdoria per trencar Espanya (això ja ho deien de José Luis Rodríguez Zapatero per haver intentat un final dialogat de la violència a Euskadi).

ENRIC MARÍN I JOAN M. TRESSERRAS (*Obertura republicana*, 2018) creuen que l’1 d’octubre va ser “l’acte de desobediència democràtica pacífica més massiu dels que s’han produït a Europa des de la fi de la Segona Guerra Mundial”. I, en tot cas, va ser un dels més multitudinaris, una gran victòria de la voluntat democràtica de la ciutadania, a pesar de la brutalitat de les forces policials i un enorme fracàs polític del govern de Mariano Rajoy. Després, s’han comès errors (deriva unilateral, no considerar que la majoria social era insuficient, desfavorable context europeu –i internacional– després del Brexit, menysvaloració de la reacció i la força repressiva de l’Estat, manca d’ac-

“Sánchez decideix, o voluntat de consolidar un diàleg amb la intenció de trobar una solució política, com correspon a una democràcia plena, o eleccions avançades i tripartit de l’horror.

ció de govern), però menys que un PSOE necessitat dels vots d’ERC i del PDeCAT per aprovar els PGE. Sánchez es va equivocar en donar suport al 155 i també en no fer el gest de rectificar les acusacions de la fiscalia general de l’Estat, tal com indicaven el novembre passat tres-cents professors universitaris de dret que consideraven un “error” qualificar els fets del 20 de setembre i de l’1 d’octubre del 2017 de delictes de rebel·lió o de sedició. Tampoc Pasqual Sala, expresident del Tribunal Constitucional i del Tribunal Suprem, veia aquests delictes i només, potser, els de desordres i desobediència. I, encara no fa un mes, el primer secretari del PSC, Miquel Iceta, declarava en una entrevista que “no hi ha hagut rebel·lió o secessió. Hi ha hagut desobediència i, potser, l’intent d’alguna cosa que finalment no va ser”. I no és excusa que a Espanya hi hagi separació de poders, perquè el fiscal general de l’Estat el nomena el govern i la no rectificació de la fiscalia –d’on deriva la presó preventiva– és, en darrera instància, responsabilitat del govern.

EN FI, *The Economist Intelligence Unit* incloïa Espanya el 2108 en el lloc dinou entre els vint països qualificats de democràcies plenes, però amb tendència a la baixa en els darrers anys, perquè, com assenyalava l’informe del 2017, “l’intent del govern espanyol d’aturar per la força el referèndum il·legal d’independència de Catalunya de l’1 d’octubre i el tractament repressiu contra els polítics independentistes, que s’enfronten a greus càrrecs i a penes de presó de 30 anys”, fan que Espanya pugui esdevenir una “democràcia defectuosa”. I en això estem, Sánchez decideix, o voluntat per consolidar un diàleg amb la intenció de trobar una solució política, com correspon a una democràcia plena –i de retruc aprovació dels PGE–, o eleccions avançades i tripartit de l’horror.

De set en set

Manuel Castaño

Seran jutjats

O rtega y Gasset, després de molt pensar-hi, va arribar a la conclusió que el problema català no té solució,

i que només es pot aspirar a la “conllevancia”, que vindria a ser l’ataràxia dels estoics aplicada al regiment de la cosa pública –“conllevar” vol dir, entre altres coses, suportar les impertinències o el geni d’algú–. S’hi pot objectar que quan la gent no pot més, com passa sovint en les parelles, se separa; però en el cas dels estats en general, i en el d’Espanya sobretot, s’entén que el que el Déu dels exèrcits ha unit, no ho ha de separar la volubilitat dels homes. El gran moment de la “conllevancia” va ser la transició, quan els representants polítics arribaven a grans acords sense fer gaire fressa i tenint tothom molt clar quins eren els límits. El gran error dels polítics processistes i ara processats va ser creure que podrien iniciar una nova transició, pensant que l’únic límit era la imaginació i basant-se en premisses errònies com ara que trobarien suport en les esquerres espanyoles i en les institucions europees. Paradoxalment, només han trobat la comprensió d’alguns sectors euroescèptics. La resposta d’eurocrates i progressistes es pot resumir en el que va dir un altre gran filòsof de la nostra època, Homer Simpson, als seus fills un dia que no els va sortir bé una jugada: “Ho heu intentat i heu fracassat. Quina és la conclusió? No ho intenteu!” Però “Catalunya no s’ho mereix, això”, com diria una gran dona. No; ni això ni que els seus polítics esperin a ser grans i escriure les memòries per reconèixer els errors comesos.

Sísif

Jordi Soler

Nacional

El PSOE admet que el judici enrareix els comptes

La ministra d'Hisenda avisa que l'executiu espanyol no cedirà a cap xantatge

Absolen tots els acusats de CatalunyaCaixa

L'Audiència no veu comportament delictiu en la decisió d'apujar-se els sous durant la crisi

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Els independentistes e

RECLAM Les defenses reiteren al Suprem la vulneració de drets fonamentals en el primer dia del judici i li demanen proves i la llibertat dels nou presos polítics

SUPORT El president Torra, dos consellers i familiars donen escalf als encausats

Mayte Piulachs
MADRID

La flagrant i constant vulneració de drets fonamentals és el que van denunciar, amb rotunditat i ironia, les defenses dels dotze independentistes catalans, en el primer dia del judici al Tribunal Suprem. En la sessió, es va poder veure, després de molts mesos, els nou presos polítics, amb cares cansades però fermes, segons la consellera de Justícia, Ester Capella, que, juntament amb el president Quim Torra i el conseller de Territori, Damià Calvet, els va acompanyar a l'interior de la sala, així com les seves famílies. A Madrid –molt vigilats per la policia, que tenia encapsulat l'edifici de l'alt tribunal– i a tot el territori català es van fer manifestacions per donar suport als líders polítics i civils.

La jornada va començar ben caòtica. Els periodistes feien cua des de les vuit del matí i no van poder entrar al Suprem fins a les deu, mitja hora abans de l'inici del judici. Ahir es van acreditar 250 periodistes –50 dels quals, de mitjans internacionals–, va informar el Suprem. Les famílies també van viure uns moments d'incertesa quan no els deixaven entrar per cap porta del Suprem, fins que van trucar als advocats i un responsable policial els va anar a buscar. El control de la premsa perquè no veïés els encausats o s'hi creués va ser excessiu. I els sis observadors internacionals d'International Trial Watch que es van desplaçar al tribunal també van poder accedir a la

Les xifres

6

observadors internacionals, finalment, van poder accedir ahir a l'interior de la sala del Suprem, com a públic.

250

periodistes van ser acreditats i van seguir el judici ahir, des de l'interior de l'edifici del Suprem. Uns 50 eren de mitjans internacionals.

35

atestats policials han estat elaborats pel tinent coronel Daniel Baena, que les defenses acusen de parcial.

483

dies a la presó compleixen Cuixart i Sànchez, mentre que Forn i Junqueras arriben als 465. Els altres cinc estan a punt de complir-hi un any.

sala perquè hi havia una vintena de llocs buits entre el públic, bàsicament format per ciutadans de l'extrema dreta de Vox.

En la sessió d'ahir, centrada en el que s'anomena qüestions prèvies, els nou advocats van demanar les proves que el Suprem els ha denegat i van reiterar que és “un judici contra la democràcia” i que amb aquest procés penal s'han vulnerat bona part dels seus drets fonamentals. El penalista Andreu van den Eynde, defensor de l'exvicepresident Oriol Junqueras i de l'exconseller d'Exteriors Raül Romeva, va recordar al tribunal que “en qualsevol moment” té la potestat de posar en llibertat els presos preventius i va convidar els set magistrats de la sala “a tenir la valentia de fer-ho” per tal d'equilibrar i arranjat “les restriccions a gairebé tots els drets fonamentals”. L'advocat dels líders d'ERC va insistir a exposar que la fiscalia “ha investigat un projecte polític legítim i pacífic”, i va

demanar al tribunal que torni la pilota al poder polític, “tal com va fer el tribunal suprem del Canadà”.

En aquest sentit, Benet Salellas –advocat del president d'Òmnium juntament amb Marina Roig i Àlex Solà– va exposar a la sala totes les vulneracions de drets fonamentals que s'han comès contra Jordi Cuixart i, citant condemnes recents del Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH) sobre llibertat d'expressió i manifestació, els va demanar un canvi de rumb per tal que Estrasburg no els faci una forta estirada d'orelles. “Es jutja Cuixart per haver demanat l'adhesió internacional al dret d'autodeterminació amb el manifest *Let catalans vote*”, s'exclamava Salellas, que alhora vindicava el dret de reunió, també criminalitzat per la fiscalia en aquesta causa. “No sacrificuin gratuïtament drets fonamentals”, exigia al tribunal.

Pel que fa a les qüestions prèvies, el penalista

va demanar que l'advocat de l'Estat retiri l'acusació de sedició contra el president d'Òmnium, ja que el jutge instructor va admetre la seva personació com a presumpte perjudicat per la malversació de fons, que no es reclama a Cuixart. Salellas també va sol·licitar que s'accepti la prova pericial encarregada a dos experts de Scotland Yard, els quals han analitzat els moviments de Cuixart i els dispositius policials. El lletrat va indicar al Tribunal Suprem que necessiten aquesta prova per poder posar “en contradicció” els informes i pericials fets per la policia espanyola i la Guàrdia Civil, acceptats per la sala, durant la jornada del 20-S i el referèndum de l'1-O.

En aquest sentit, Xavier Melero, advocat de l'exconseller d'Interior Quim Forn, va compartir que és força important que el tribunal rectifiqui i accepti la prova tècnica dels dos experts de la policia metropolitana de Londres perquè els pèrits de la policia espanyola han fet el mateix. Melero va qüestionar obertament la divisió de la causa i que la cúpula dels Mossos es mantingui a l'Audiència Nacional. “A Forn, la fiscalia no l'acusa de posar-se d'acord amb el govern, sinó de liderar el cos dels Mossos d'Esquadra i ordenar-los que tinguin una actitud omisiva”, va exposar Melero, que alhora va assenyalar la incongruència que suposa que “els suposats ciutadans tumultuosos, amb ancianes i menors, no hagin estat investigats”. El lletrat va demanar com a nova prova que declari com a testimoni l'exministre

Els dotze independentistes catalans, asseguts al banc dels acusats, durant el primer dia del judici al Suprem ■

tre de l'Interior del PP Juan Ignacio Zoido, com a líder de l'operació policial de repressió a Catalunya, la tardor del 2017.

Van denunciar que s'ha tacat la seva presumpció d'innocència

Els advocats també van reiterar la vulneració de la presumpció d'innocència dels processats, i van exposar a la sala el darrer episodi de la secretària d'estat Irene Lozano, que par-

la d'ells a l'estranger com a “condemnat”.

Mariano Bergés, advocat de l'exconsellera d'Afers Socials Dolors Bassa, va ser força contundent en exposar la vulneració de garanties, i va aportar al tribunal un certificat del DOGC i del Parlament en què aclareix que el 27 d'octubre del 2017 no es va publicar la declaració d'independència unilateral com va assegurar erròniament el fiscal Jaime Moreno el desembre passat. “Bassa és a la presó per simples sospites”, va denunciar Bergés, i va assegurar que l'exconsellera sempre s'ha

L'APUNT

Comença el no judici

Emili Bella

Comença el no judici, amb el no al davant perquè no s'hauria d'haver produït mai i perquè només és un judici en aparença. Veiem Ignacio Cosidó assegut en el lloc d'un Manuel Marchena amb pell de xai, Pedro Sánchez en el de l'advocacia de l'Estat acusant de sedició l'independentisme amb qui pretenia pactar els pressupostos i Vox en el de Vox. Hom encara pateix sovint

brots d'incredulitat: realment estan jutjant el govern per un referèndum? És possible que atribueixin violència als presidents de l'ANC i Òmnium, els de les Diades? La presidenta Forcadell, rebel·lió? Està passant que siguin a la presó? Pot ser que ens vinguessin a pegar l'1-O i qui s'asseu al banc dels acusats no sigui Mariano Rajoy?

es reivindiquen

personat al tribunal, mai ha intentat fugir, i "al·legar un suposat suport internacional, com diu el tribunal, és no complir amb el principi de responsabilitat de dret propi". En el mateix sentit, Olga Arderiu, advocada de l'expresidenta del Parlament Carme Forcadell, va assegurar que "en cinc mesos en llibertat va complir cada setmana al jutjat, i se la va tornar a empresonar quan es va intentar formar govern".

Avui, en la segona sessió, hi intervindran les acusacions, i a la tarda podria començar a declarar Oriol Junqueras. ■

El TSJC ja té tribunal per jutjar els de la mesa i la CUP

El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) va anunciar ahir que ha rebut la causa del Tribunal Suprem contra els cinc exmembres de la mesa del Parlament i una exdiputada de la CUP, que el desembre passat va excloure de jutjar en la peça principal, ja que va considerar que la presumpta desobediència la van cometre en territori català. Els encausats són els exmembres de la mesa del Parlament Lluís Corominas, Lluís Guinó, Ramona Barrufet (tots tres de JxSí), Anna Simó

(ERC) i Joan Josep Nuet (CSQP), i l'exdiputada de la CUP Mireia Boya. La causa és competència de l'alt tribunal català perquè Nuet i Guinó continuen sent diputats al Parlament i, per tant, aforats.

En la diligència d'ordenació, s'informa que el tribunal que jutjarà els processats està format pels magistrats Jesús María Barrientos, que és el president del TSJC; Carlos Ramos, i Mercedes Armas, que serà la ponent i, per tant, la que redactarà la sentència. De moment no s'ha fixat la data

del judici, ja que les defenses encara han de presentar els seus escrits exculpatoris.

El lletrat de l'administració de justícia també hi detalla que s'ha rebut del Suprem una carpeta que ocupa 513 GB d'informació, distribuïts en 24.210 carpetes que contenen 149.363 arxius. I, amb tot això, indica que comença el procediment penal, tot i que la causa ja està instruída, els acusats ja van declarar com a investigats, i la fiscalia els demana penes d'un any i vuit mesos d'inhabilitació.

Andreu van den Eynde

"Estan penalitzant un projecte polític"

El penalista Andreu van den Eynde, defensor de l'exvicepresident Oriol Junqueras i l'exconseller Raül Romeva, va iniciar el torn de qüestions prèvies exposant, en una hora i mitja, la vulneració de drets fonamentals que s'ha produït contra els independentistes catalans, als quals va assegurar que "se'ls tracta pitjor que a terroristes". S'han vulnerat –va sostenir– la llibertat ideològica, el dret a protesta i els seus drets polítics, ja que la fiscalia "ha perseguit un projecte polític, i sempre pacífic". Per això, va demanar al Suprem que intenti "equilibrar els seus drets restringits".

Xavier Melero

"La rebel·lió de la fiscalia és reclutar iaies i nens"

L'advocat de l'exconseller d'Interior Quim Forn, el penalista Xavier Melero, va fer una intervenció més tècnica però punyent. De prova nova va demanar la declaració com a testimoni de l'exministre de l'Interior del PP Juan Ignacio Zoido. Melero va qüestionar la divisió de causes que el Suprem va fer en deixar el cas contra la cúpula dels Mossos i el major Josep Lluís Trapero a l'Audiència Nacional. "La fiscalia acusa Forn de liderar una actitud omissiva dels Mossos i no aturar l'1-O, i els suposats autors materials de l'aixecament, ancianes i menors, no hi són", va cloure amb ironia.

Jordi Pina

"Facin de jutges i no de salvadors de la pàtria"

L'advocat Jordi Pina, defensor dels exconsellers Jordi Turull i Josep Rull i de l'expresident de l'ANC i diputat de JxCat, Jordi Sánchez, va reclamar al Suprem que aturi el judici fins que les defenses tinguin tota la documentació aprovada pel tribunal. Va insistir a qüestionar la imparcialitat de quatre magistrats de la sala, amb el seu president, Manuel Marchena. "Són magistrats, no herois nacionals ni salvadors de la pàtria", va interpel·lar-los Pina. Ana Bernaola, advocada de Turull, va alertar que els falten fins i tot documents de la fiscalia.

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT**Benet Salellas****“Si comença el judici és una derrota col·lectiva”**

El penalista Benet Salellas va ser un dels que més va interpel·lar els magistrats del Suprem i va assegurar que “si el judici comença serà una derrota col·lectiva de la societat espanyola perquè —hi va afegir— el que es jutja són el dret a la manifestació i a la llibertat d'expressió per les piulades i crides a la manifestació” que va fer el president d'Òmnium.

Olga Arderiu**“Dubten de la credibilitat del coronel Baena”**

Olga Arderiu, advocada de l'expresidenta del Parlament, Carme Forcadell, va fer èmfasi “a posar en dubte la credibilitat” del tinent coronel de la Guàrdia Civil Daniel Baena, del qual va insistir que s'identifiqui si usa el sobrenom de Tácito a les xarxes, i a través del qual s'ha burlat del govern “i ha mutilat piulades de Forcadell quan sortia la paraula pacifisme”.

Mariano Bergés**“A Catalunya no hi va haver cap violència com el 23-F”**

El penalista Mariano Bergés, defensor de l'exconsellera Dolors Bassa, també va protagonitzar una de les intervencions més crítiques contra la causa. Va indicar que la investigació central, al jutjat 13 de Barcelona, es va fer “a esquena dels processats”. I va sostenir: “A Catalunya no es va produir cap violència, com el 23-F o amb aïllament de comunicacions. Res.”

Josep Riba**“La defensa necessita igualtat d'armes”**

El penalista Josep Riba, advocat de l'exconseller de Justícia Carles Mundó, va demanar al Suprem “igualtat d'armes que les acusacions” per poder exercir una bona defensa. Per això, com altres defenses, va sol·licitar al Suprem que accepti incorporar la investigació feta pel jutjat d'instrucció 13 de Barcelona pel que fa a la suposada malversació de fons públics que s'imputa als excarrecs del govern per l'elaboració de l'1-O. L'instructor del Suprem nova encarregar cap pericial en aquest sentit.

LA CRÒNICA**Més que un pin**

Presentes en el debat polític i en l'acció del govern continuador, però sobretot en el dia a dia de familiars i amics, els presos vivien una invisibilitat formal. A Oriol Junqueras se l'havia vist fent classes d'història a la presó d'Estremera en una gravació robada en què sortia Joaquim Forn redactant *Escrits de presó* i jugant a tennis amb el líder d'ERC. Del penal de Lledoners, en va sortir la fotografia única dels set homes, junts i somrients, vestits d'esport excepte Jordi Cuixart, amb camisa i jersei. De Carme Forcadell i de Dolors Bassa no hi havia ni una imatge, com si una inèrcia masculista volgués recordar que la invisibilització de la dona és permeable als barrots i s'adapta bé a la vida de la presó. Després d'espolsar-se el fred del matí a Soto del Real i a Alcalá-Meco, Junqueras, Forn, Forcadell, Bassa, Raül Romeva, Jordi Turull, Josep Rull, Jordi Sánchez i Jordi Cuixart van arribar conduïts en vehicles de la Guàrdia Civil al Tribunal Suprem sense ser emmanillats. A peu i amb les seves pertinences, ho van poder fer Carles Mundó, Meritxell Borràs i Santi Vila, que la vigília es va retratar al tren llegint i ho va dur a Instagram: “Al TGV, cap al Suprem, m'acompanya Kant, com desitjo que faci als meus alumnes: «Una època no pot aliar-se i conjurar-se per deixar la següent en un estat en què sigui impossible estendre els seus coneixements, depurar-los d'errors...»” “Faltar un dia a l'escola i 1.400 km... Això és el que avui fan el Bernat i el Roger per poder veure el pare”, havia compartit a Twitter la dona de Josep Rull, Meritxell Lluís, a bord d'un altre TGV.

Quan, amb mitja hora de retard, es va obrir la vista de la causa especial

20.907/2017, el president del tribunal i de la sala segona del Suprem, el canari Manuel Marchena, va descobrir que davant seu, a la sala de plens, hi tenia nou homes i tres dones elegants que podria semblar que celebraven un consell de govern si no fos perquè no seien al voltant d'una taula rodona, sinó en quatre files de tres com si fossin en un minibus. El pas del xandall a la dignitat escènica de govern legítim s'havia simbolitzat amb el lluïment del pin de la Generalitat a la solapa de l'americana, i així ho van fer els consellers destituïts pel 155. Al darrere, el president Quim Torra; la consellera de Justícia, Ester Capella, i el conseller de Territori, Damià Calvet, seien en un banc preferent a la primera fila del públic. “Que Torra estigui entre el públic i no al banc dels acusats demostra que el cop d'estat segueix viu”, clamava a les portes del Suprem el líder de Vox, Santiago Abascal.

Marchena i la resta de magistrats, els fiscals i l'advocat acusador de Vox Javier Ortega descobrien tres dones i

Amb el recés, els presos van a abraçar la família i Torra. “No, avui no podem quedar per dinar”, diu Forn fent broma

nou homes asseguts amb serenor, però que es permetien girar el cap al públic per somriure o picar l'ullet si hi veien un familiar o conegut. “Viurem la mateixa realitat en un mateix lloc, i això per a nosaltres és molt més del que hem tingut fins ara en aquests mesos de presó”, havia dit Diana Riba, parella de Romeva, sobre el pas de veure's a través d'un vidre a viure el mateix, pe-

rò sabent que la complicitat és tan llunyana com una mirada enrere.

A l'hora de dirimir les qüestions prèvies, obria el torn Andreu van den Eynde, advocat de Junqueras i Romeva. “Ni ho argumenti, té vostè el doble de temps...”, li va concedir Marchena per demostrar que la seva austeritat en l'acceptació de testimonis de la defensa incòmodes —com ara Carles Puigdemont i Ignacio Cosidó— no li impedeix regalar un temps que no és seu. “Cito una frase del codi samurai: «Joc net en la lluita.» Fins i tot en la guerra hi ha normes”, va dir desafiantor Van den Eynde al tribunal. Ortega, exmilitar del cos d'operacions especials, va alçar el cap de sobte com qui comprèn per primera vegada el que li diuen. “Quan l'acusació agafa un diccionari, agafa sempre el diccionari militar. I ens diu: «Se ha devastado un coche.» Vas al mot *devastar* i significa: «Asolar y dejar yermos los terrenos del enemigo»”, va denunciar Van den Eynde, fart del llenguatge d'un Ortega que el 2016 va gosar batejar com a Operació Tarzan la seva missió de conquesta de Gibraltar per plantar-hi la *rojigualda*. Van den Eynde no va oblidar fer un prec a la fiscalia perquè no confongui l'exèrcit de l'aire de la Generalitat amb la papiroflèxia. “En el relat, no ens hi fiqui el llançament d'avions de paper!”, va clamar. I es va acomiadar advertint que el dia abans va llegir la Constitució i “tots els drets s'han vulnerat”. “És que fins i tot la llibertat de culte s'ha restringit! A Oriol Junqueras no el van deixar anar a missa!”, va exclamar. Ortega, amb el pin de Vox a la solapa, va mirar al cel com si volgués entendre si el Déu al qual resa ell podia ser el mateix que el Déu al qual resa Junqueras.

Judit Gené**“Cal excloure l'associació il·lícita que plantegen”**

va demanar que s'exclougui l'associació il·lícita que manté Vox en no encaixar-hi els fets.

L'advocada Judit Gené, defensora de l'exconsellera de Governació Meritxell Borràs, va il·lustrar a la sala que l'instructor del Suprem, Pablo Llarena, “no va fer cap requeriment vers la malversació” i que tots els documents provenen del jutjat 13 de Barcelona, que asseguren que ha vulnerat drets. “La interventora de la Generalitat assegura que el Suprem no li va requerir res”, va dir Gené. Alhora

Pau Molins**“Vila va dimitir per desistiment amb la DUI”**

la seva jurisprudència restrictiva” en assumir causes, com van fer en el 9-N, que va deixar al TSJC.

En la seva breu intervenció, el penalista Pau Molins va deixar clara la posició del seu defensat: l'exconseller d'Empresa Santi Vila. “Abans del 27-S, Vila va dimitir per mostrar el seu desistiment amb la declaració unilateral d'independència”, la DUI, va declarar per queixar-se que, en ser jutjat al Suprem, no té doble instància judicial. Molins també va demanar a la sala penal del Suprem que “retorni a

David Portabella

Marchena, presidint el tribunal de la causa 20.907/2017. Al costat, Forcadell, Sànchez, Bassa, Forn i Rull saluden els seus familiars i el president Torra, entre d'altres ■ ACN / D.P.

Van den Eynde evoca el codi samurai ("jugar net en la lluita") i Pina jura per Déu que no vol molestar Felip VI

Si l'advocat Xavier Melero va ser fidel a si mateix amb un to de defensa tècnic – "és un judici penal, com el d'una estafa o una alcoholèmia, i el dret que s'aplica al ciutadà més desconegut és el que se'ls ha d'aplicar a ells" –, Jordi Pina agitava la sala de nou citant que vol Felip VI com a testi-

moni. "Que consti que jo no vull importunar Sa Majestat, valga'm Déu!", va exclamar l'advocat de Sànchez, Turull i Rull. I Pina va obrar dos miracles consecutius: que Marchena fes cara de "va, potser m'ho penso, això del rei...", i que Ortega demostrés que sap riure i que a vegades s'ho permet, sempre que el riure duri poc.

Amb el president del tribunal extremant la generositat amb els temps – "ai, si no fos televisat, que diferent seria tot...", assenyalava un advocat –, els recessos es van fer necessaris. I el primer recés de Marchena obria una paradoxa de

l'espai-temps: els acusats es van aixecar i es van girar sense dubtar per acostar-se a Torra i als familiars i amics amb una desinhibició pròpia d'homes i dones absolts. Torra, Capella i Calvet, a prop dels dos policies amb gorra de tela que vigilen les portes de la sala a banda i banda, observaven sense gosar fer el pas. "Que sí, que ens deixin [fer-ho]"; va dir Forn per trencar el gel, com si els del públic necessitessin l'autorització del conseller d'Interior que va gestionar els atemptats del 17 d'agost per creuar el cordó policial imaginari. Així va ser com Forn va abraçar

Laura Masvidal; Jordi Turull es va acostar a Blanca Bragulat i les seves filles; Forcadell va petonejar Bernat Pegueroles; Cuixart va abraçar Txell Bonet, i Romeva es va atansar a Ribà. Cap d'ells recordava ja l'hostilitat policial del matí a l'hora d'aturar els familiars en el primer control de seguretat per ser identificats.

Com si el vidre de les presons encara hi fos, es va generar un buit legal en què els policies no gestionaven les distàncies i ningú sabia com comportar-se. "No, no, avui no podem dinar amb vosaltres, ho sento, haurà de ser un al-

tre dia..."; va etzibar Forn a Torra i la resta amb sornegueria, com si l'exconseller d'Interior tingués l'agenda plena i el cotxe oficial a la porta esperant-lo amb pressa. La realitat era que els policies del Suprem havien de dur els presos a un pis inferior a dinar sols un àpat que ahir i cada dia serà servit per Institucions Penitenciàries. El primer dia que recuperaven la visibilitat, però, els presos van poder provar a la sala que semblen un govern tot i seure al banc dels acusats i que la presó no els roba la ironia ni el somriure. I això és més que un pin a la solapa.

www.munill.cat
info@munill.cat

PREUS DE MAJORISTA!

C/ Marconi, 238 - Terrassa - Tel. 93 788 33 75

Gran varietat de pinsos per a mascotes

- Gran varietat en *pet-foods* per a gos, gat, conill...
- Casetes, menjadores, abeuradors, collars, joguines...
- Mixtures i tot tipus de complements per a ocells i lloros.
- Pinso per a gallines, conills, cobais, cavalls, porcs...
- Gàbies, incubadores, pastors elèctrics, premses, garbells...
- Bales de palla, d'alfals, cereals, ordi, blat...

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Torra, Torrent, Aragonès, Paluzie i familiars dels presos, rere una pancarta unitària abans de l'inici del judici que deia «Decidir no es delito» ■ EFE / R. JIMÉNEZ

Torra veu el judici com una venjança i invoca Estrasburg

El president exigeix l'arxivament de la causa contra la democràcia i la posada en llibertat dels presos polítics perquè puguin preparar la defensa amb garanties ■ El sobiranisme abraça els familiars

Emili Bella
BARCELONA

“No hi ha cap tribunal que pugui jutjar la democràcia dels catalans.” Després d'assistir a la primera sessió del judici de l'1-O al Tribunal Suprem, Quim Torra va exigir l'arxivament immediat de la causa contra la democràcia i la posada en llibertat dels nou presos polítics perquè es puguin defensar amb garanties en un judici que va descriure com un “acte de venjança”. El president de la Generalitat va comparèixer a Blanquerna, on va llegir un comunicat en català, castellà i anglès per

reclamar als magistrats de l'alt tribunal que accedeixin a les peticions dels advocats defensors en les qüestions prèvies d'ahir si volen mantenir una aparença mínima d'imparcialitat. Torra va demanar als juristes i a les organitzacions internacionals de drets humans, civils i polítics que posin tota l'atenció en aquest “judici farsa” i n'expliquin les vulneracions. “La causa arribarà als tribunals europeus i internacionals i la guanyarem”, va avisar.

D'altra banda, el president va insistir en la petició que l'Estat torni a la taula del diàleg. “El judici

Paluzie i Mauri subratllen l'altaveu internacional

Paluzie i Mauri van coincidir a dir que el judici no hauria d'existir en una societat vertaderament democràtica. “No es poden convertir drets en un delictes”, va clamar la presidenta de l'ANC. “Han hagut d'inventar una violència que no va existir”, va constatar.

és un atac a la democràcia, als drets humans i una vergonya indigna. Només en el dia d'avui s'ha despullat l'Estat”, va resoldre.

A primera hora del matí, abans de començar el judici, Torra i el conjunt

de Paluzie va advertir que a la pràctica el procés judicial es convertirà en una eina de denúncia per internacionalitzar el procés. Efectivament, hi ha acreditats centenars de periodistes d'arreu del món.

El vicepresident d'Òmnium Cultural va denunciar que

es tracta d'una farsa, “un judici a la democràcia”. En aquest sentit, Mauri va avisar que la ciutadania es mobilitzarà contra la vulneració de drets fonamentals dels catalans i va certificar amb Paluzie que el judici servirà d'altaveu internacional.

del sobiranisme es van aplegar rere una pancarta unitària que deia “Decidir no es delito” a pocs metres del Tribunal Suprem. També el president del Parlament, Roger Torrent, i el vicepresident, Pe-

re Aragonès, van acompanyar els familiars dels processats en el tràngol, juntament amb la dirigent de l'ANC, Elisenda Paluzie; el vicepresident d'Òmnium, Marcel Mauri, i representants de JxCat, ERC, la

CUP i els comuns. Torrent, que serà citat a declarar com a testimoni, va confessar que viu amb “molt dolor” l'inici del judici: “Veurem la vergonya que se'ls acusi per haver posat urnes, cap democràcia aguanta veure com dotze homes i dones pacífics són acusats només per haver posat les urnes.”

Judici històric

“El judici més important de la història contemporània”, “el més important de la història del país”... Junts per Catalunya i ERC coincidien en els adjectius. “Es persegueix un moviment, l'independentista, que és legítim, i la democràcia en si mateixa: és un judici a la democràcia. No hi ha delictes, només la defensa a ultrança de la democràcia”, insistia la portaveu republicana, Marta Vilalta.

Albert Batet, Eduard Pujol, Marta Pascal, Míriam Nogueras o Ferran Bel representaven el PDeCAT, Junts per Catalunya i la Crida amb una sola veu contra la repressió d'unes idees polítiques. “En l'Espanya del segle XXI mai hi hauria d'haver aquest judici, que és injust, que és polític”, reblava el president del PDeCAT, David Bonvehí.

En termes similars s'expressava Jaume Asens, de Catalunya en Comú, que qualificava el judici, igual que Torra, d'“acte de venjança” i se solidaritzava amb els processats: “Quan es vulneren els seus drets, es vulneren els nostres.” Des de Barcelona, l'alcaldessa i líder dels comuns, Ada Colau, defensava la necessitat de “desfer el camí de la judicialització” i reclamava l'alliberament dels presos en el marc de la concentració del migdia a la plaça de Sant Jaume.

El diputat de la CUP Vidal Aragonés també va parlar del judici com d'una “farsa” en què es jutja el dret a l'autodeterminació i va cridar a la mobilització permanent. ■

Les frases

“No hi ha cap tribunal que pugui jutjar la democràcia dels catalans”

Quim Torra
131È PRESIDENT DE LA GENERALITAT

“No ens cansarem. No ens rendirem, mai abandonarem les nostres conviccions democràtiques”

Roger Torrent
PRESIDENT DEL PARLAMENT

“Es jutgen les aspiracions cíviques de transformar la societat, es jutgen idees, ideologies”

Eduard Pujol
PORTAVEU ADJUNT DE JXCAT

“En l'Espanya del segle XXI mai hi hauria d'haver aquest judici, que és injust, que és polític”

David Bonvehí
PRESIDENT DEL PDECAT

“No hi ha delictes, no hi ha hagut violència, el dret a l'autodeterminació no és un delictes”

Marta Vilalta
PORTAVEU D'ERC

“L'única manera de guanyar serà exercint efectivament el dret d'autodeterminació”

Vidal Aragonés
DIPUTAT DE LA CUP

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

El president Quim Torra saluda els presos polítics catalans i els altres processats, al costat del conseller Calvet i la consellera Capella ■ EMILIO NARANJO / POOL EFE

Dolors Bassa, Carme Forcadell i Jordi Cuixart, ahir al Suprem ■ EMILIO NARANJO / POOL EFE

Els processats a les banquetes i, al fons, el tribunal ■ J.J. GUILLÉN / ACN POOL

Junqueras rep un bloc de notes de Van der Eynde ■ POOL EFE

Joaquim Forn en un moment de la sessió d'ahir ■ POOL EFE

Junqueras, Turull i Sànchez ■ POOL EFE

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Concentracions a Barcelona i Girona, tall de l'AP-7 a Sant Celoni i el diputat de la CUP, Carles Riera, retirat pels Mossos d'Esquadra de l'asseguda de protesta davant de la seu de la fiscalia superior de Catalunya. ■ JOSEP LOSADA / QUIM PUIG / ACN

Protestes als carrers

■ Manifestacions, concentracions, protestes i talls de carretera i vies urbanes obren un cicle de mobilitzacions contra un judici “que marcarà un abans i un després” ■ Un manifest unitari fa una crida a defensar al carrer els drets civils i polítics

Xavier Miró
BARCELONA

Milers de persones es mobilitzaven ahir sota la crida *Tothom als carrers* en protesta per l'inici del judici als líders independentistes amb les anunciades concentracions, però també amb talls de carreteres i vies urbanes dels CDR, protestes d'estudiants i as-

segudes davant de la fiscalia superior de Justícia a Barcelona. És el preludi de dies i setmanes de mobilitzacions que començaran amb la manifestació que es vol que sigui multitudinària, dissabte, a la capital catalana; l'aturada general de dimecres 21 i una altra gran manifestació, la primera que el sobiranisme farà a Madrid, el 16 de

març. La concentració de Barcelona va omplir la plaça de Catalunya al vespre –6.000 persones segons la Guàrdia Urbana– coincidint amb les de moltes poblacions davant dels ajuntaments.

Judici transcendent

A la capital catalana, catorze persones de la societat civil, el govern i l'Ajunta-

ment van llegir un manifest unitari que destaca la transcendència històrica del judici als líders catalans i fa una crida a la ciutadania a preparar-se per a un cicle de mobilitzacions en defensa dels drets civils, polítics i democràtics. El manifest, que van començar llegint David Fernández, Martí Anglada, Estel Solé i Anna Sallés, afirma

que el judici “marcarà un abans i un després” sense que se'n puguin preveure encara les conseqüències.

Perill de “càstig”

Un judici que respon a una “raó d'estat” i en què els presos polítics afronten “acusacions que en cap cas corresponen al que ha passat en aquest país”, en referència a la “rebel·lió violenta”

que han desestimat els jutges a Bèlgica, Alemanya i la Gran Bretanya. Per mostrar la unitat, el vicepresident Aragonès, la consellera Artadi i el tinent d'alcalde Pisarello van llegir junts la part del text que fa una crida a defensar la democràcia a “gent de diferents sensibilitats polítiques i ideològiques” davant del “perill que unes

ers

institucions judicials polititzades vulguin dur a terme un càstig exemplar amb l'objectiu que, en el futur, "ningú gosi de nou assajar vies polítiques i democràtiques" que posin a debat allò que "elits polítiques, econòmiques i judicials puguin considerar fora de la llei".

Per això, el manifest, que també van llegir Paluzie (ANC), Mauri (Òmnium), la diputada Sirvent (CUP), Carles Vicente (UdP), Àngels Massip (In-

El manifest

“(…) Pel que creiem ningú no hauria de ser jutjat mai: l'exercici de la democràcia, l'organització d'un referèndum”

“Veiem el perill que institucions judicials vulguin dur a terme un càstig exemplar perquè ningú gosi de nou assajar vies polítiques”

tersindical), Alba Puig (familiars dels presos) i Elisenda Prade (Irdia) fa una crida a coordinar mobilitzacions populars en defensa dels drets i a sortir al carrer “de manera massiva i sostinguda”. El manifest demana participar en l'aturada de país que la UGT i CCOO, amb entitats socials i veïnals, convoquen per al dia 21 i que la Intersindical CSC vol convertir en una vaga general. Abans, però, els partits, sindicats i entitats que ahir compartien la protesta a la plaça Catalunya demanen convertir en multitudinària la manifestació que dissabte tindrà lloc a la Gran Via de Barcelona contra el judici.

A Girona, unes 3.000 persones segons la Policia Municipal es van concentrar a la plaça de l'U d'Octubre abans i després de protestes a la Subdelegació del Govern espanyol i als jutjats. També a Lleida, Tarragona i capitals de comarca es feien concentracions al vespre.

Talls a l'AP-7 i la C-25

Les mobilitzacions havien començat de bon matí, quan els CDR van sorprendre de nou amb diversos talls de vies urbanes i interurbanes. Així, grups de manifestants van tallar l'autopista AP-7, l'eix transversal i van provocar retencions amb concentracions a la calçada en dos punts de la capital catalana: la Diagonal des de l'oest i la plaça de les Glòries a l'est. Amb la crema de pneumàtics a l'altura d'Hostalric, el tall de l'autopista va causar retencions de fins a tres quilòmetres que es van afegir al tall realitzat simultàniament a Sant Celoni mentre que, a l'eix transversal, van arribar al quilòmetre a Santa Maria d'Oló.

Diagonal i Glòries

A la Diagonal es va tallar la calçada central en tots dos sentits a l'altura de Reina Maria Cristina, la qual cosa va obligar la Guàrdia Urbana a desviar el trànsit. El

tall a la plaça de les Glòries va causar importants retencions a la C-31 entre el trànsit provinent del Maresme i també un altre tall a l'altura del carrer Rocafort va aturar la circulació. Abans de les nou del matí, però, la circulació es normalitzava per l'abandonament dels talls iniciats a la matinada.

També a l'N-260, a la Seu d'Urgell, es va fer una caminada per la calçada, que va afectar el trànsit. A Lleida es van fer accions de protesta al rectorat i al campus de Cappeda de la universitat i també l'Escola d'Enginyeria Agrària.

A Tarragona es feien aturades davant de les seus sindicals i els estudiants es manifestaven pel centre de la ciutat. A Reus, els Advocats Voluntaris 1-0 es concentraven davant dels jutjats. També hi va haver concentracions al campus Catalunya de la URV i davant de l'hospital Joan XXIII. A Barcelona, convocats pel Sindicat d'Estudiants, uns 200 alumnes de secundària van anar fins a la plaça de Sant Jaume i Universitaris per la República convocava un centenar d'alumnes i professors al campus de Bellaterra de la UAB.

Asseguts a la fiscalia

La protesta a Barcelona es traslladava al migdia, coincidint amb les aturades de treballadors davant dels llocs de treball, al carrer Pau Claris, a la porta de la fiscalia superior de Justícia, on desenes de persones es concentraven amb el crit de: “Sense desobediència no hi ha independència.” Havien respost a la crida dels CDR de bloquejar la fiscalia per mitjà de la “desobediència civil i la lluita no violenta”. Al voltant de les tres de la tarda, els Mossos d'Esquadra havien desallotjat un a un els activistes asseguts al mig del carrer en actitud de resistència passiva –l'última persona a ser aixecada de braços i cames per retirar-la de la calçada va ser el diputat de la CUP Carles Riera. ■

EL JUDICI, AL BAR (1)

Jordi Panyella

El bar del mercat del Singuerlín, ahir al matí, amb dos dels tres televisors apagats ■ JUANMA RAMOS

Tres televisors en negre i un llaç groc

Abans existia la televisió en blanc i negre, i només en blanc i negre. Eren altres temps; temps de passar pel tub (catòdic), temps d'un imaginari col·lectiu tenyit de grisos. Després va arribar el color, i la petita pantalla es va omplir de llum, d'alternatives al discurs oficial, de democràcia, però també, per desgràcia, de massa teleporqueria. Potser per aquesta lamentable realitat existeix una tercera alternativa, en el món de la televisió, i és la dels televisors en negre, és a dir, la de mantenir els aparells apagats.

Aquesta és l'opció que han triat els responsables del bar del mercat del Singuerlín, el barri de Santa Coloma de Gramenet més allunyat del centre de la ciutat, i que s'enfila per la falda de la serralada de Marina, a l'altre costat de la cicatriu que suposa el pas de la B-20. En aquest establiment, tenen exposats a la vista dels clients fins a tres televisors, de diversos formats, però tots estan apagats, sempre, indefectiblement. “Només els engegarem per al sorteig de la loteria de Nadal, i a vegades per veure els encierros dels Sanfermines si ens ho demana algun client. I, evidentment, quan fan futbol en obert, com l'altre dia amb el Barça-Madrid”, explica en Rubén, el propietari, que puntualitza: “Aquí som del Madrid!”

Ni per posar-se al dia a primera hora del matí, ni mirar informatius al migdia, a l'hora de servir menús, ni al vespre. Mai, sempre en negre, i ahir a les deu del matí, quan totes les televisions de Catalunya i la resta de l'Estat connectaven amb l'interior de la sala del Tribunal Suprem on es jutgen els líders del moviment independentista, tampoc va ser una excepció. Ni en Rubén va posar en marxa els aparells, ni ningú li va demanar que ho fes. Al bar del mercat no hi ha gaire fam de notícies. Els dos diaris en

paper que ofereixen als clients, un d'esportiu i un d'informació general, conserven a mig matí una estructura que delata que no han estat gaire fullejats. En aquest establiment, la vida que interessa no és la vida dels altres, la que es projecta a través de pantalles de televisió i titulars de premsa, sinó la dels clients que hi paren una estona, buscant repòs, el confort d'un tallat o d'un bon entrepà, o l'escalf d'una estoneta de tertúlia amb les amistats. A les deu del matí, el local està dominat per dos grups de taules en què dues colles de iaies la fan petar, entre rialles i bon humor. I quan s'aixequen, s'acomodien fins demà, i “a passar-ho bé”.

Ni per equivocació al bar se sent parlar de rebel·lió, ni ningú fa cara llarga; més aviat al contrari, perquè l'aniversari de la Tahís, la dona del propietari i cambrera, és motiu permanent d'alegria, ja que no para de rebre felicitacions dels clients, que, de tan habituals, ja s'han convertit en amics i saben que avui és el seu dia. A felicitar la Tahís, també s'hi ha acostat la Mari. Ha entrat al bar d'una revolada, caminant ràpid. Del tirador de la cremallera de l'abric, que porta cordat fins a dalt de tot, hi penja una veta de color groc, com les que molts ciutadans fan servir per improvisar el símbol que demana la llibertat dels presos. Però el que porta ella no és un llaç, és només una veta que penja. O no? Després d'una breu conversa amb la cambrera, la Mari es posa a parlar amb en Rubén, mentre ell, amb destresa, manipula el petit tros de tela. Quan la Mari diu adeu i surt del bar, ho fa tornant a lluir un llaç groc.

Per tirar endavant el bar del mercat, en Rubén té molt clar què cal fer: treballar de sol a sol i mirar els clients, tots, també els que porten un llaç groc en un establiment on tothom viu aliè al judici. ■

VOLVIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Puigdemont assegura que “tot és un judici polític”

■ L'expresident de la Generalitat afirma que es fa seure al banc dels acusats persones innocents escollides democràticament ■ Avisa que el judici constituirà una prova d'estrès per a la democràcia

Redacció
BARCELONA

“Tot és un judici polític, que fa seure com a criminals uns polítics que han actuat en el marc de les declaracions del Parlament pel qual van ser escollits.” Així de contundent es va mostrar ahir l'expresident de la Generalitat Carles Puigdemont quan va valorar l'inici del judici que ha fet seure al banc dels acusats els líders independentistes, unes persones “innocents, persones honorables, persones escollides democràticament”, segons va destacar Puigdemont des de la seu del govern a Berlín. I va argumentar la qualificació de “judici polític” assegurant que “no hi ha raons jurídiques, no hi ha proves, no hi ha fets, no hi ha crim” en un judici que “no hauria d'haver tingut lloc mai”.

L'expresident es va mostrar convençut que “al llarg del judici es desemmascararan moltes

Carles Puigdemont, ahir en una compareixença a Berlín ■ ACN

de les construccions que ens han portat fins aquí”. Aquest judici constituirà, al seu parer, un test tant per al sistema judicial com per al polític. “Com que la justícia és un element fonamental per a un estat de

dret, és també una prova d'estrès per a la democràcia espanyola”, va considerar Puigdemont, que va recordar un fet cabdal per explicar la consideració de judici polític: “No oblidem que l'única acusació parti-

cular que hi ha és la d'un partit d'ultradreta, franquista, que és Vox. La qual cosa demostra clarament que allò que estem denunciant des del primer dia és un fet provat.” L'expresident va assegurar que con-

fia que el judici acabi amb l'absolució, que és, va dir, “l'única sortida justa”.

Puigdemont va criticar també que el Tribunal Suprem no el deixi ser testimoni dels fets. “Crec que hi tinc alguna cosa a dir”,

va destacar amb referència als membres del govern que ell dirigia.

Puigdemont va assegurar que la manera de donar sortida a la demanda catalana és a través del diàleg i la política, i va repetir per enèsima vegada els polítics espanyols a convocar un referèndum pactat i “que es comprometin a respectar-ne el resultat”.

L'exconseller de Salut i també exiliat Toni Comín va afirmar al seu torn a

Les frases

“Aquest judici no hauria d'haver tingut lloc mai; no hi ha proves, no hi ha fets”

Carles Puigdemont
EXPRESIDENT DE LA GENERALITAT

“Ahir va començar un judici a la qualitat –o la falta de qualitat– democràtica de l'Estat”

Toni Comín
EXCONSELLER DE SALUT

Brussel·les que, “en realitat”, el que ahir va començar és “un judici a la qualitat –o la falta de qualitat– democràtica de l'Estat”. Comín va assegurar que, darrere dels dotze acusats, que va qualificar de persones “dignes, nobles, innocents i pacífiques”, hi ha tots els votants de l'1-O. ■

Un grup d'eurodiputats seguirà el procés al Suprem

■ La Plataforma UE-Catalunya rebutja “la falsa narrativa” de les acusacions

Natàlia Segura

Brussel·les

Davant el desinterès visible de l'Eurocambra i la Comissió Europea pel judici de l'1-O, el grup d'eurodiputats que forma la Plataforma Diàleg UE-Catalunya va anunciar ahir que seguirà la causa contra els líders independentistes com a “observadors” a Madrid. L'agrupació formada per polítics

d'esquerra, conservadors, liberals, ecologistes i socialistes concretarà “en els pròxims dies” quan i quins polítics s'acostaran fins al Tribunal Suprem.

En una roda de premsa al Parlament Europeu, diversos eurodiputats de la plataforma van rebutjar “la falsa narrativa” de les acusacions i van assegurar que el judici és “un escàndol pel que fa als drets fonamentals”. El més contundent contra el Suprem, el polític liberal portuguès: “La justícia espanyola i, sobretot, les seves instàncies superiors estan dominades per la ideologia franquista.”

Entre els partits polí-

tics europeus, els Verds i l'Esquerra Unitària es van mostrar contraris als càrrecs de rebel·lió i sedició que afronten els acusats. A més, el grup parlamentari dels ecologistes amb l'Aliança Lliure Europea va tornar a demanar l'alliberament dels presos, entre ells dos exeurodiputats seus, Oriol Junqueras i Raül Romeva. Mentrestant, socialistes i populars van deixar el cas en mans dels magistrats del Suprem, en qui confien per aplicar la llei de manera justa.

No és polític per la CE

Per la seva banda, el vicepresident de la Comissió

L'eurodiputat José Bové, ahir durant la roda de premsa ■ ACN

Europea, Jyrki Katainen, creu que la causa judicial contra els independentistes “no és una qüestió política”. El braç executiu de la UE no “polititza la situació” fent cap “comentari” sobre el judici. Això

si, va reiterar que Brussel·les confia “plenament” en el sistema legal espanyol i li dona suport.

Amb tot, continua sent un misteri si la CE està al cas del que passa a la sala penal del Suprem, on dot-

ze polítics europeus són jutjats per rebel·lió i sedició i s'enfronten a més de 25 anys a la presó, perquè no ha volgut en repetides ocasions respondre a la senzilla pregunta de si seguirà o no el judici. ■

Montero admet que el judici ha frenat els comptes

La ministra d'Hisenda avisa que l'executiu espanyol no cedirà a cap xantatge ■ Carrega durament contra Cs i el PP

Emma Ansola
BARCELONA

En el debat sobre la llei pressupostària de Pedro Sánchez, celebrat ahir en el Congrés dels Diputats, es va parlar poc de números i molt del conflicte polític i territorial enquistat a Espanya. Mentre a la cambra legislativa el text afrontava el primer filtre, a pocs metres del Congrés se celebrava el judici contra l'1-O amb membres de l'anterior govern de la Generalitat i activistes en el banc dels acusats. Una coincidència que la ministra d'Hisenda, Maria Jesús Montero, va admetre que influïa en el debat "seriós" que correspon a tota llei pressupostària i el dificultava. Les sis esmenes a la totalitat presentades per l'oposició i que avui tira-

La frase

“La celebració del judici hi ha influït perquè ha polaritzat les posicions i ha dificultat la negociació”

Maria Jesús Montero
MINISTRA D'HISENDA

ran endavant en el ple, fet que comporta la retirada de la llei, van ajudar també a convertir la jornada d'ahir en una sessió més semblant a un debat sobre l'estat de la nació o en un acte de precampanya electoral d'unes eleccions que podrien estar per caure si Pedro Sánchez finalment decideix no esgotar la legislatura sense un pressupost.

Montero va ser l'encarregada de defensar la llei i

va carregar durament contra els principals grups de l'oposició, el PP i Ciutadans, pel seu paper de líders de la confrontació. Amb més prudència però igualment contundent amb les forces independentistes, va acusar ERC i el PDeCAT de “tancar totes les portes al diàleg” sempre que la solució no es basi en el dret a l'autodeterminació que aquestes dues formacions catalanes reclamen posar sobre la taula de diàleg. Montero, però, els va burxar amb els 2.200 milions que Catalunya perdrà si no tiren endavant el pressupost. “Més de 900 milions d'euros que l'any anterior”, va etzibar la ministra, que també va donar de temps fins avui abans de l'aprovació per retirar l'esmena. “Caminen per un carreró

Maria Jesús Montero i Joan Tardà ahir en el ple sobre el pressupost ■ EFE

sense sortida”, els va insistir la ministra en referència a les peticions d'autodeterminació. Pel que fa al judici, i en el torn d'intervenció del PDeCAT, representat pel diputat Ferran Bel, la ministra li va recriminar el relat independentista sobre el judici assegurant que “són davant d'un jutge per haver infringit la llei i la Constitució”.

La negociació sobre el

pressupost que el govern de Sánchez va mantenir fins divendres passat amb les forces independentistes va tornar a convertir-se en l'armal·lançivola del PP i Ciutadans contra Sánchez, acusat de traïr Espanya. “Els paga la pena enfrontar Catalunya amb la resta del país per un grapat de vots?”, va preguntar Montero al president del PP, Pablo Casado. També

es va dirigir a Albert Rivera, de Ciutadans, a qui va retreure no aportar cap solució viable per Catalunya més enllà del 155. Montero va acabar fent l'enèsima crida als partits a retirar l'esmena a la totalitat per tal que els comptes puguin tirar endavant. “És un pressupost pensat per als ciutadans i que millora els serveis socials”, va finalitzar. ■

Acció exterior

“La internacionalització és un dret”

INAUGURACIÓ· El conseller d'Exteriors, Alfred Bosch, presideix la reobertura de la delegació del govern a París **GIRA INTERNACIONAL**· “No necessitem fer cap campanya, sinó oferir tota la informació perquè es conegui la realitat”, defensa

Enric Bonet

París

Alfred Bosch, des de la delegació del govern a París. Clausura la tardor del 2017 amb l'aplicació de l'article 155, la delegació a la capital francesa va ser reoberta aquest dimarts en un acte presidit pel conseller d'ERC i que va tenir la presència del nou delegat a l'Estat

francès, Daniel Camós. Bosch va desplaçar-se a París, on s'estarà fins dijous, en el marc de la seva gira internacional per explicar la “veritat” sobre un “judici polític”. “No necessitem fer cap campanya, sinó oferir tota la informació perquè es conegui la realitat”, va afirmar el conseller, que es va mostrar molt crític amb la “campanya de màrqueting” promoguda per l'Estat espanyol a través de l'oficina Espanya Global: “Si han d'explicar que els jutges espanyols són independents és que tenen la necessitat de fer-ho.”

Després d'haver viatjat a fi-

El conseller Alfred Bosch i el delegat Daniel Camós, ahir atenent els mitjans de comunicació a la seu de la delegació a París ■ A. EXTERIOR

nals de gener a Londres i aquesta setmana a París, Bosch també es desplaçarà a Berlín, Roma, Ginebra, Riga i als Estats Units. “La internacionalització de Catalunya és un dret”, va defensar. A la capital francesa participarà avui en una conferència al prestigiós Institut de Relacions Internacionals i Estratègiques (IRIS), es reunirà amb diputats “dels principals partits” (no va precisar si ho farà amb representants de La República en Marxa del president francès, Emmanuel Macron) i serà entrevistat per diversos mitjans de comunicació. ■

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

L'ILLA DE ROBINSON

GEMMA BUSQUETS

LA COLUMNA

“Contribuirà a desacreditar l'Estat espanyol”

JAUME ALONSO-CUEVILLAS

L'advocat Jaume Alonso-Cuevillas va analitzar el primer dia de judici en conversa telefònica amb *L'illa de Robinson*, d'El Punt Avui TV. Era el dia més tècnic i, en aquest sentit, l'advocat va voler destacar l'equip de lletrats “fora de sèrie que tenim”. “Tot i les qüestions tècniques, han aconseguit deixar ben clar no només als ulls dels experts sinó també de qualsevol espectador que la llista de vulneracions processals i de drets fonamentals que s'han produït al llarg de tota la causa és monumental; per tant, som davant d'una causa viciada del primer minuts fins al darrer”, va explicar interrogat per Igor Llongueres.

D'aquesta primera sessió, a Jaume Alonso-Cuevillas també li va cridar l'atenció el poc respecte envers el dret de defen-

sa: “Teníem dubtes fins al dia d'avui si en els primers minuts del judici hi hauria un intent per part per part del tribunal i del seu president d'aparentar ser el màxim de respectuosos amb el dret de defensa, però ja hem vist que no; tenen pressa i se'ls nota”, va destacar Cuevillas. I ho va exemplificar amb el temps limitat, de quaranta-cinc minuts, per a cada defensa. “Els demanen molts anys de presó i per tant no es pot limitar, amb un judici amb tantes irregularitats, el temps d'intervenció de cada advocat”, va desglossar el lletrat. Per Jaume Alonso-Cuevillas, aquesta decisió del tribunal “no es pot fer per sorpresa”, sinó que s'ha d'avisar amb temps perquè les defenses es puguin organitzar. Cuevillas insisteix que d'aquesta manera el tribunal el que vol

fer és “anar per feina i enllestir ràpidament”. A la pregunta de Llongueres en relació amb el judici “com una oportunitat” per solucionar el conflicte, l'advocat va assenyalar que “no faria una relació de causa i efecte tan directe”. Amb tot, Cuevillas va assegurar que el judici contribuirà a desacreditar encara més la forma d'actuar de l'Estat. “Per molts aspectes, que s'hagi començat amb tant poca puntualitat, que s'hagi posat impediments perquè entressin als observadors internacionals, a les famílies... només cal veure les principals capçaleres europees, s'està veient que la vulneració de drets fonamentals és molt gran” va detallar. “Contribuirà a fer visible que hi ha hagut una persecució injustificada”, va reblar.

L'ENTREVISTA MIREIA BOYA

“Ens hem de convertir en un problema ètic per a l'Estat”

Igor Llongueres

Encausada i exdiputada de la CUP, destaca la mobilització, clau, per canviar una sentència que ja està escrita. També fa una crida al diàleg, a la unitat estratègica de l'independentisme.

Primera impressió del judici?

Era un dia que estàvem esperant des de feia tant de temps... S'ha fet evident la vulneració de drets fonamentals; és important dir-ho. No només s'estan jutjant independentistes. Hi perdrem tots. També els espanyols. Va contra tots els demòcrates.

Es diu que podria ser una oportunitat de cara al món. Hi està d'acord?

És l'oportunitat, l'única que tenim a curt termini, per continuar allò que vam començar fa un any. Hem de convertir aquest judici en un bumerang democràtic que es giri contra l'Estat. La sentència està escrita; volen l'escarni, el càstig. L'única manera de canviar aquesta sentència és la mobilització. Ens hem de mobilitzar més, i també d'una altra manera. No només deu

FOTO: QUIM PUIG

minuts davant dels centres de treball. Hem d'anar a més. Hem d'aturar-ho tot. El món ha de saber que els catalans estem disposats a aturar el país.

La CUP ha posat en marxa les campanyes 'Alcem-nos' i 'Ni una més'.

Són dues campanyes complementàries. La d'*Alcem-nos* parla no només del judici al Suprem, sinó dels milers d'encausats per l'1-O, i *Ni una més*, contra la repressió. S'ha de crear un front antirepressiu i a favor de l'autodeterminació dels pobles de l'Estat. Dissabte és la gran manifestació unitària a Barcelona, que és importantíssima després de la de l'extrema dreta a Ma-

drid. La mobilització és importantíssima. El 21-D hem de ser capaços d'aturar un país; ens hem de convertir en un problema econòmic i ètic per a l'Estat. Encara no hem anat a Madrid. I cal anar-hi per dir que no tenim por. Estan jutjant que pensem diferent.

El judici podria recosir les diferències entre els partits?

Cada força té una estratègia diferent pel que fa a com continuar a curt i a llarg termini. Què fem el dia que dictin sentència? Hem de ser capaços de dialogar. Vull fer una crida a la responsabilitat, a parlar, dirigida a Elsa Artadi, a Pere Aragonès. Si no anem junts, no anem enlloc.

QÜESTIONS TÈCNiques

Per què es fan les qüestions prèvies? L'advocat respon

L'advocat penalista Jaume Rovira va explicar als espectadors de *L'illa de Robinson* d'El Punt Avui TV per què es fan les qüestions tècniques en aquesta primera sessió de judici: “Tenen com a base principal arranar el camí perquè el procediment evolucioni de la manera prevista per part del tribunal; en aquest moment inicial es veu si hi ha alguna prova que manca, per exemple”, va desglossar en conversa amb el presentador Igor Llongueres. De la primera part del dia, l'advocat Rovira va destacar que ha estat “molt encarada per les defenses amb vista a preparar el camí de cara al Tribunal Europeu de Drets Humans.” Hi va afegir, a més, que les qüestions prèvies “són moments sorprenents sobretot per als jutges”; ja que “reben *inputs* que han de resoldre ràpid”. En judicis ordinaris penals, va dir, “es resolen al cap d'uns minuts i en sala”. Sobre el calendari i els recessos, va recordar que el president del tribunal és qui marca els *temps*.

JAUME ROVIRA

LA TRUCADA

“Un matí absolutament caòtic i molt angoixant”

MERITXELL LLUÍS PRESIDENTA ASSOCIACIÓ DRETS CIVILS

Meritxell Lluís, companya de Josep Rull, va relatar a *L'illa de Robinson* el tracte que havien rebut els familiars a la primera sessió: “El matí ha estat absolutament caòtic i molt angoixant.” Va relatar el periple que van haver de fer “fins a un tercer control” i com un policia els va “coaccionar”. Va explicar també que els presos encaren el judici amb “molta fermesa i serenitat perquè se saben innocents”. També va denunciar la “indefensió” que senten per com s'està realitzant.

LA TERTULIA

“Avui era important per la denúncia de la vulneració dels drets fonamentals; ha estat brillant”

AGUSTÍ CARLES
Advocat

“És un pur tràmit, una pantalla que hem de passar per arribar a Europa. La sentència serà d'escarment”

SARA MUÑOZ
Periodista

“No hi ha el dret fonamental a la unitat territorial, per tant no es pot posar per sobre dels drets fonamentals”

DAVID MINOVES
President del Ciemen

#CATALUNYALLIBERTAT

VOL VIURE EN

L'ALTRE CARA DEL JUDICI

EMILI GISPERT

LES FRASES

“El que fem els catalans és protestar perquè estem exclosos de determinades decisions polítiques. Si no tenim dret a opinar, tenim dret a protesta. El 20 de setembre era una protesta”

ANDREU VAN DEN EYNDE

Defensa d'Oriol Junqueras i Raül Romeva

“Estrasburg diu molt clar que ha de fer l'Estat amb les manifestacions i les protestes: protegir-les!”

ANDREU VAN DEN EYNDE

Defensa d'Oriol Junqueras i Raül Romeva

“No existeix un dret fonamental a la unitat nacional i sí que existeix un dret fonamental a la reunió pacífica”

BENET SALELLAS

Defensa de Jordi Cuixart

“Els demano que facin de jutges i no facin de salvadors de la pàtria, perquè aquest procediment no va d'això”

JORDI PINA

Defensa de Jordi Turull, Jordi Sànchez i Josep Rull

“Em va causar perplexitat el que va dir el fiscal Rubira desconfiant de la independència dels tribunals catalans, però ara entenc millor per què la fiscalia es va negar que els fets es jutgessin a Catalunya”

JORDI PINA

Defensa de Jordi Turull, Jordi Sànchez i Josep Rull

“Se'ns està aplicant el dret penal de l'enemic, que és l'oposat al dret penal del ciutadà”

OLGA ARDERIU

Defensa de Carme Forcadell

LA CARA I LA CREU

Amb un ull posat en la justícia europea

Amb elegància exquisida, però amb la contundència que reclama la gravetat de la situació, els advocats de la defensa del govern destituït pel 155, de l'expresidenta del Parlament i dels Jordis van deixar ben clara la flagrant vulneració de drets fonamentals en la causa general contra els independentistes catalans. Veurem en què queden les peticions que van fer els advocats de la defensa en la primera sessió de qüestions prèvies –res no convida a l'optimisme–, però ja d'entrada ha quedat clar que la majoria dels lletrats ja tenen un ull posat en la justícia europea, al Tribunal de Drets Humans d'Estrasburg.

És inadmissible que alguns familiars dels presos tinguessin dificultats per accedir a primera hora del matí al Tribunal Suprem perquè la policia no tenia la llista amb les persones autoritzades a entrar a la sala com a públic. Així ho van explicar el marit de l'expresidenta del Parlament, Carme Forcadell, i l'esposa de l'exconseller Raül Romeva, Diana Riba. Es fa difícil interpretar el lamentable episodi com una simple errada dels funcionaris, veient la permissivitat que demostraven amb ciutadans que s'acostaven al Suprem proclamant consignes contra els independentistes catalans i a favor de la unitat d'Espanya.

Periodistes de diferents mitjans fan cua de bon matí per entrar al Tribunal Suprem ■ EFE

EXPECTACIÓ

Cues i descontrol a primera hora per accedir al Tribunal

Des d'abans de les 8 del matí ja hi havia llargues cues per poder entrar a la sala on es desenvolupa el judici. Van ser moments de certa confusió i de nerviosisme, que van posar a prova els serveis de

logística del Suprem, atesa la gran expectació mediàtica que ha despertat el macrojudici, amb 250 periodistes acreditats per fer-ne el seguiment, 50 dels quals pertanyen a mitjans de comunica-

ció internacionals. Abans que comencés la sessió, la policia va impedir que s'acostessin al Suprem diputats i senadors d'ERC i del PDeCAT, que hi anaven per donar suport als encausats.

LA TROBADA

Reunió breu i freda entre Quim Torra i Carlos Lesmes abans del judici

El president de la Generalitat, Quim Torra, va fer costat als encausats des de dins de la sala. Va rebre el tractament protocol·lari d'autoritat de l'Estat. Abans de començar la sessió, es va reunir amb el president del Consell General del Poder Judicial, Carlos Lesmes. La trobada va ser breu i freda.

PER AVUI

Torn per a la fiscalia, l'advocacia de l'Estat i l'acció popular

Després de les qüestions prèvies plantejades ahir per les defenses, avui tindran la paraula la fiscalia, l'advocacia de l'Estat i l'acusació popular. El Tribunal té la potestat per decidir quines qüestions admet i quines no, i quan les admet. Diversos lletrats de la defensa van demanar que el Tribunal no s'esperi a la sentència per a la resolució de les qüestions plantejades. De la mateixa manera, van plantejar la possibilitat que el judici pugui prosseguir amb els encausats en situació de llibertat. “No ho demano, simplement proposo que ho valorin”, va dir Van den Eynde, que porta la defensa d'Oriol Junqueras i Raül Romeva. Tot i que no és segur, hi ha la possibilitat que en la sessió d'aquesta tarda ja comenci a declarar l'exvicepresident Oriol Junqueras.

EL PIRÒMAN

Pablo Casado carrega contra la independència dels tribunals de Catalunya

El president del Partit Popular, Pablo Casado, no va deixar passar l'oportunitat de tirar benzina al foc de les baixes passions. Es va vanter del fet que el govern del seu partit va destituir el govern legítim de Catalunya i que va provocar que els independentistes seguís al banc dels acusats al Tribunal Suprem. Seguint la “doctrina” del fiscal Rubira, va posar en dubte la independència dels tribunals catalans, concretament la del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en afirmar que gràcies a ells, els encausats són jutjats pel Tribunal Suprem i no “per magistrats triats pels independentistes”.

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

PER LLOGAR-HI CADIRES

LLUÍS MARTÍNEZ

Espanya, la unitat i la democràcia

Des d'abans que comencés l'acció judicial contra l'atreviment dels catalans de dipositar una papereta en una urna l'1 d'octubre, bona part de l'anomenada "caverna mediàtica" s'ha dedicat a establir una equivalència: la democràcia és la unitat d'Espanya, i la unitat d'Espanya és la democràcia. Tal qual. A *La Razón* —que, com *El Mundo*, caricaturitza els presos polítics—, llegim que el que es jutja és "un cop contra la legalitat democràtica, la ruptura de la unitat territorial i la proclamació d'una «república catalana»".

Torra ha de donar explicacions

"Els ciutadans de Catalunya tenen dret a saber per què [Quim Torra] deixarà desateses les funcions per a les quals va ser elegit, i si aquest absentisme injustificable es mantindrà mentre duri el judici."

El Suprem no és un parc temàtic, diu l'ABC

"Si algú creu que el tribunal penal permetrà que la sala es converteixi en un parc temàtic de l'independentisme, és que desconeix la seriositat, la independència i la imparcialitat amb què actua."

Un tribunal immune a les pressions

"A cap dels membres de la sala presidida per Manuel Marchena els farà enrere ni la debilitat del govern [...] ni les pressions al tribunal dels escamots separatistes i les amenaces de Torra."

Pedro J. ens recorda que els nacionalismes dolents són els altres

Al *Espanol.com*, el web de Pedro J. Ramírez, llegim: "Quina paradoxa que el nacionalisme, carregat de supremacisme i xenofòbia, una de les pitjors xacres de la civilització, tracti de mostrar-se davant del món com el defensor de les llibertats i la democràcia. Però s'ha d'anar amb compte, perquè en una societat marcada per la postveritat i la propaganda, l'argumentari dels separatistes catalans ha penetrat en no pocs fóruns i mitjans estrangers."

No a la propaganda... independentista

La majoria dels comentaris insisteixen en la imparcialitat i la independència de la justícia espanyola, però també que el judici no ha de ser una plataforma de propaganda electoral dels independentistes. I de Vox sí? Manel Fontdevila la clava a *Eldiario.es*

"Justícia no és impunitat, sinó que no s'indultin els que podrien ser condemnats"
Albert Rivera
PRESIDENT DE CIUTADANS

"Cap força política pot trencar l'ordre"
Teodoro García Egea
SECRETARI GENERAL DEL PP

"Que Torra estigui entre el públic demostra que el cop segueix viu"
Santiago Abascal
LÍDER DE VOX

La presidenta de la Diputació de Lleida, Rosa Maria Perelló; l'alcalde de Lleida, Fèlix Larrosa, i el de Mollerussa, Marc Solsona, en la reunió per l'R12 ■ ACN

El tram de la línia R4 on hi va haver l'accident seguirà tancat

La pressió del sindicat Semaf obliga Renfe a rectificar i mantenir tancat el tram de la línia fins a esclarir el cas

Redacció
MANRESA

Malgrat que dilluns al migdia Renfe havia assegurat que el tram de la línia afectada per l'accident mortal de divendres passat entre Manresa i Sant Vicenç de Castellet tornaria a la normalitat el matí següent, la negativa dels maquinistes a cobrir aquest servei va fer impossible el compliment de reobertura. Segons va assenyalat Lluís Moyano, maquinista i portaveu de Semaf, aquesta negativa va sorgir després de la reunió dels delegats de prevenció laboral per evitar "un perill greu imminent". Moyano va exigir, també, una investigació "transparent i eficaç" per poder resoldre les deficiències i restablir el servei amb total normalitat i seguretat. D'altra banda, el portaveu de Renfe, Antonio Carmona, va explicar que l'empresa va escoltar les reivindicacions dels treballadors i la necessitat de ser garantistes amb la seguretat dels passatgers i treballadors, tot emfatitzant en la seguretat de les persones com a prioritat principal de la companyia i que, per aquest motiu, "no volen córrer" en la reobertura. Tot i això, Carmona va assegurar que, mentre tant, demanarien la implementació de "les mesures de seguretat com-

plementàries per poder restablir el servei normal entre Sant Vicenç i Manresa.

Reclam d'inversió a l'R12

A Ponent, els alcaldes dels deu municipis per on passa l'R12 van posar de manifest, en una trobada a la Diputació de Lleida, el cúmul d'incidències que registra el servei d'aquest tren, i van reclamar inversions de manera immediata. Més enllà de l'escenificació de l'acord, la trobada

La frase

"Estem reclamant millores i inversions perquè les tecnologies canvien i tot es pot millorar"

Lluís Moyano
PORTAVEU SEMAF

va servir per acordar la reactivació de la Plataforma per la línia R12, que té la presència d'agents socials i econòmics i, segons la presidenta de la Diputació, Rosa Maria Perelló, "passar a l'acció", concretant trobades amb el conseller de Territori i la ministra de Foment. Perelló va lamentar també la nul·la inversió de l'Estat en la línia en els últims anys. ■